

sive Monasteriorum, etiam si in ipsis Ecclesiis vel Monasteriis, seu extra ea ubicumque Prioratus, officia, vel administrationes habuerint seu moram traxerint, tam exemptos quam non exemptos, etiam si ipsi non exempti aliquibus exemptis Antistitibus sint subiecti, fore sub dictorum Capitulum provinciale...

securo, de quo, ac de die primi Capituli huiusmodi celebrandi, & aliis opportune faciendis circa idem, providebunt illi, qui super hoc per Sedem Apostolicam fuerint deputati...

Provinciae Jaderensis, Spalatenensis, & Ragusinae, pro alia. Provinciae, Mediolanensis, Januensis, & Pisana, pro alia. Ravenna, cum Ferrariensi, & Placentinensi Episcopatus, pro alia. Maguntinensis cum Episcopatu Bambergensi...

C A P. II.

De Visitatoribus.

Porro Visitatores, qui secundum praedictam constitutionem ipsius generalis Concilii fuerint in huiusmodi Provincialibus Capitulis deputati, sint idonei solliciti & discreti...

C A P. III.

Monasterio, seu alteri loco ipsius Ordinis seu Religionis ejusdem, a qua vel a quo id receptum fuerit, infra mensem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Visitatores huiusmodi duplum ipsum eis ultra huiusmodi tempus restituere differentes, ab officio huiusmodi & beneficio noverint se suspensos...

Rursus quia Ecclesiis Cathedralibus, & Monasteriis ejusdem Ordinis seu Religionis, ad salutem & prosperitatem noscitur provenire, cum in eorum singulis annuatim generale Capitulum celebratur, in quo alii Abbates, Priores, Praelati, & administratores eis subiecti, Ordinis seu Religionis ipsius conveniant die praestituto in illis, in quibus statutum existit: dieque statuendo in illis, in quibus nondum ad hoc dies huiusmodi constitutus, ut membra suo capiti consonent, & caput respiciat sua membra...

De Capitulis Generalibus, & reddendis rationibus.

cienter instructos, cum sufficienti mandato executionum suarum causas rationabiles etiam exprimente, cum potestate iurandi in eorum animas causas huiusmodi fore veras; & reddendi rationem prædictam, & alia faciendi, que ipsi facerent, si præsentibus existerent, ad illud transmittere teneantur. Quod si non venerint non impediti legitime, vel non transmiserint ad idem Capitulum (ut præfertur,) poenis subiaceant superius contra non venientes ad Capitula provincialia constitutis. Quorum compulsio, & ipsarum poenarum executio ad Abbatem illius Monasterii principalis, in quo ipsum Capitulum celebratur, vel ad illum, qui major est post Antistitem in illa Cathedrali Ecclesia, in qua celebrari continget Capitulum prælibatum, auctoritate Apostolica pertineat, prout supra de Præsidentibus provincialibus Capitulis est statutum. Et quia memoriam perpetuat & cautelam adiecit conservatio scripturarum, volumus & ordinamus, quod dæ scripturæ consimiles fiant, rationes huiusmodi continentes: quarum una poenis illum, qui Ecclesie post Antistitem, seu Monasterio ubi dictum Capitulum celebrari contigerit præsidebit; & alia in arca pro sigillo Capituli Ecclesie vel Conventus Monasterii præfatorum deputata vel deputanda; seu alio loco competenti, (de quo huiusmodi Præsidenti, & Capitulo, seu Conventui vel majori parti ejus videbitur) ad cautelam & providentiam necessariam & utilem conserventur. Volumus insuper, ut Cellerarii, Camerarii, Hospitalarii, Elemosynarii, Infirmarii, & alii Officiales quicumque, quocumque nomine censeantur, victum seu vestitum Conventui vel aliis in dictis Ecclesiis vel Monasteriis, sive locis Conventualibus ministrantes, rationem plenam & explicitam de receptis expensis, ratione administrationum vel officiorum huiusmodi, ter annuatim (computata ratione quam reddiderint in generali Capitulo, ut præfertur) in fine scilicet cujuslibet quarti mensis, etiam irrequisitis Prælati, qui Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis Conventualibus præsent & præerunt antedictis, & Capitulis seu Conventibus eorundem, aut illis Discretis, qui ad rationem ipsam audiendam & fideliter eis referendam deputati fuerint, reddere teneantur: Provisio attentius, quod illis ex huiusmodi administratoribus, Prioribus seu officiariis, qui gravia & enormia crimina commiserint, vel committent, vel alias demeriti fuerint; sive per annum excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sententias rationabiliter in eos latas pertinaciter tolerabunt, & de his convicti fuerint; vel alias legitime constiterit, ab eorum superioribus cum consilio seniorum Ecclesiarum vel Monasteriorum seu locorum prædictorum, nedum a suis administrationibus, Prioratibus vel officiis seu beneficiis amoveri valeant; sed ob crimina vel demerita huiusmodi poenis debitis percellantur; ut sit eis in poenalis confusionis opprobrium, & perniciosum non transeat aliis in exemplum. Ne vero per cuiuspiam calliditatis ingenium evenire contingat, quin Capitula prædicta celebrentur locis & temporibus

debitis, quemadmodum superius est distinctum, quia forte prætenderetur occasio, quod Ecclesie, Monasteria, & loca prædicta gravata forent, & sumptus existerent evitandi: Nos providere volentes, ne Capitulum ipsorum generalium, tantæ salutis & prosperitatis fructibus obventuris, malignitatis flatibus resistatur, taliter ordinamus, quod illi, qui venire tenentur ad provinciale Capitulum de triennio in triennium, & ad cuiusvis Ecclesie vel Monasterii annuatim Capitula prælibata, vivant cum aliis ipsius loci Monachis in communi, & familiaribus suis Clericis & Laicis, & etiam evectionibus extra Ecclesiam vel Monasteria, & loca ipsa, de suis propriis redditibus providere in necessariis teneantur, quavis constitutione seu consuetudine contrariis non obstantibus. Licet autem circa rationes de administrationibus & officiis (ut præmittitur) reddendas duxerimus providendum; quia tamen veritatis claritas latebras non requirit, sed metas potius patentis claritatis exposcit, cautius in hac parte super his Ecclesiis, Monasteriorum, & locorum præfatorum occurrentes dispendiis & profectibus providentes, volumus, ut Visitatoribus Capituli provincialis, qui pro tempore fuerint, cum ad Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & loca huiusmodi venerint, eorum officium exequendo, nequaquam omittant, quin de statu spirituali & temporalis Ecclesiarum, Monasteriorum, & Prioratuum & locorum prædictorum plenarie se informant, ut sic reformando vel referendo (prout secundum jura & ordinationes Capitulum huiusmodi salubrius & utilius fuerit) Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & locis ipsis providere valeant visitatis; provisio, quod prædicta provincialia & alia Ecclesiarum & Monasteriorum prædictorum Capitula non concurrant ad invicem; ne valeat unum per aliud impediti. Ceterum statuimus, ut omnes & singuli ad eadem Capitula venientes, non ducant, vel duci faciant seu permittant, evectiones seu familiares in numero superfluo seu quomodolibet excessivo: sed numero evectionum & familiarium statui eorum cujuslibet congruo eos volumus & præcipimus esse contentos. Ipsi autem familiares & alii, quos ducent vel duci faciant seu teneant, sint humiles & honesti, de quibus aliquatenus præsumi nequeat, quod alicui Abbati, Priori, administratori, officiato, monacho, vel cuicumque alteri, cum eis seu aliis ad ipsa Capitula venientibus, aut in eis morantibus, vel de illis redeuntibus, aut Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, vel aliis eorum locis, inferant per se aut alios seculares vel regulares, seu quoslibet alios, in personis vel rebus injuriam vel offensam: vel quod in aliquo de dictis Capitulis, aut in aliqua Ecclesia vel Monasterio seu loco, ubi celebrantur, scandalum suscitare, vel turbationem facere, seu discordiam vel contentionem movere præsumant. Quod si quis ad inferendum injuriam vel offensam huiusmodi, ut turbetur, vel impediatur quodcumque de dictis Capitulis, scienter & ex proposito tales duxerit, vel alias tenuerit, seu ad hoc disposuerit

aut convocaverit vel convocari fecerit; & turbatio vel impedimentum huiusmodi si aliqua ex eis fuerint subsecuta; & qui consentiens extiterit in prædictis, vel aliquo eorumdem, aut dans scienter & ex proposito auxilium, consilium vel favorem, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. A qua dumtaxat, si sit Abbas vel Monachus ipsius Ordinis, per Præsidentes Capitulum provinciali, seu eorum aliquem, quantum ad ea, quæ ipsum Capitulum provinciale concernent; quantum vero ad illa de prædictis, quæ annuale Capitulum vel Ecclesiam seu Monasterium, aut alium locum, ubi celebrabitur annuale Capitulum antedictum, seu personas aut bona eorum vel alia concernerent, per Abbatem vel alium huiusmodi annuali Capitulo Præsidentem auctoritate Apostolica. Sæculares vero & alii Religiosi a sententia huiusmodi per locorum Ordinarios, tunc demum, cum satisfactionem impenderit congruentem, & non ante, possint absolvi: nisi commissis huiusmodi talia fuerint, propter quod Sedes Apostolica esset merito consulenda. Et si mors, vel membri mutilatio, seu debilitatio alicujus perpetua occasione prædictorum secuta fuerint, talis nedum ad administrationem vel officium seu beneficia aliqua in Ordine seu Religione huiusmodi, vel ab illis obtinenda, existat inhabilis; sed & obtentis in eis vel ab ipsis sit eo ipso privatus: quæ aliis, & non sibi, per illum, ad quem collatio aut quavis alia dispositio pertinuerit, libere conferantur, vel alius de illis canonice ordinetur. Eandem quoque sententiam excommunicationis ipso facto incurrat quilibet, cujuscumque sit præminentie, dignitatis, status vel conditionis, qui per se vel per alium malitiose impediverit, vel impediri fecerit scienter & ex proposito, quo minus prædicta Capitula libere valeant celebrari: quique præsumpserit, euntes ad illa vel in eis morantes, seu de ipsis redeuntes capere, capifacere, seu capros detinere aut impedire, vel eis aut eorum familiaribus in personis vel rebus damna injurias vel offensas occasione huiusmodi, ut videlicet turbetur vel impediatur celebratio cujuscumque ipsorum Capitulum, inferre: necnon quicumque ipsius Ordinis seu Religionis, qui prætextu visitationis malitiose & ex proposito prædicta vel eorum aliquid per se vel alium commiserit in personas Abbatum, Priorum, & aliorum Maiorum prædictorum, proprios subiectos visitantium, vel in personas Visitatorum in provincialibus Capitulis; vel per Abbates alios seu Prælatos principalem, vel propriorum Monasteriorum deputandorum, vel familiarium eorundem, aut in bonis eorum. Et quicumque prædicti Ordinis, qui in visitationibus huiusmodi vel correctionibus seu executionibus processus eorum malitiose impediverit, vel eis procaciter vel proteperve se opposuerit, aut prædicta facientibus consenserit per se vel alium, preces, minas, literas, auxilia potentium secularium vel laicorum, seu quæcumque alia impedimenta malitiose procurando; & impediens eundem Ordinem seu Religionem ipsam in contributionibus legitime faciendis. Præs-

identes autem provincialibus & annualibus Capitulis prælibatis, & eorum quilibet, dum simpliciter & de plano eis constiterit, aliquem ex prædictis præfatam excommunicationis sententiam incurrisse, ipsum per omnia ejusdem Ordinis seu Religionis loca vicina, de quibus eis videbitur, tamdiu solemniter publicent & faciant ab aliis auctoritate Apostolica publicari; eis super hoc non parentes per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compellendo, donec congruam satisfactionem impenderit; & per ipsos Præsidentes dumtaxat vel per duos eorum ad minus, auctoritate Apostolica fuerit absolutus. Ad hæc tam diversorum locorum diocesanas quam alius personis, quæ pro tempore præfuerint ipsis Capitulis celebrandis, in virtute obedientie districte præcipimus, ut per censuram Ecclesiasticam, appellatione cessante, compescant Advocatos, Patronos, Magnates, Rectores, Vicedominos, Consules, milites, seu quoslibet alios, ne Cathedrales Ecclesias, Monasteria, vel alia loca monastica, in personis vel rebus eorum præsumant offendere quoquomodo, & si secus forsitan aliud egerint, eos utque ad satisfactionem debitam, per censuram eandem (appellatione semota) cogere non postponant: ut Prælati & alii servi Dei dicti Ordinis seu Religionis huiusmodi, liberis & devotis mentibus Altissimo pensum debitum quotidianum solvere satagant servitutis.

C A P. IV.

Profecto cum in sæpe dicta constitutione Concilii generalis inter cætera sit expressum quod hi qui convenerint in triennali Capitulo, vitam ducant communem; & simul omnes communes expensas proportionaliter faciant: nos attendentes, quod præter expensas huiusmodi, expensæ alie nedum pro provinciali, sed etiam annuali Capitulis prædictis necessario requiruntur: Statuimus & ordinamus, quod in eisdem Capitulis cujusquam, contradictione vel absentia non obstante, pro libertate, necessitatibus, utilitatibus, expensis communibus, & aliis consuetis (cum onus divinum in partes levius supportetur) auctoritate Apostolica fiant, imponantur, seu inducantur collectæ, subventiones, seu contributiones, secundum arbitrium Præsidentium seu Definitorum, quo ad huiusmodi Capitulum provinciale vel Abbatis seu alterius Præsidentis, ipsi annuali Capitulo, & Definitorum quo ad annuale Capitulum antedictum. Ut autem in conservatione collectarum, subventionum, seu contributionum huiusmodi, cautela securitatis fideliter habeatur, volumus & ordinamus ut collectæ, quæ fiunt in Capitulo provinciali per tres probos & fideles Abbates seu alios praelatos ipsius Ordinis seu Religionis illius Provincie, in qua idem Capitulum fuerit celebratum, in aliquo securo Monasterio seu alio loco congruenti; quæ vero fiunt in singularibus Ecclesiis, Monasteriis, vel aliis locis ejusdem Ordinis seu Religionis per tres probos & fideles Monachos cujuslibet Ecclesie vel Monasterii seu loci, in qua

De Subventionibus, & Collectis.

vel in quo (ut præfertur) sient: quorum unum ponet Abbas vel alius Prælatus ipsius loci; alium vero Prior vel Priores administratores seu officarii; & tertium, Capitulum Ecclesie seu Conventus Monasterii, seu loci huiusmodi, in una arca ferata tribus diversificatis feris & clavibus fideliter collectæ diligenter custodiantur: & ad usum dumtaxat eorum, pro quibus factæ fuerint, & ad nullos usus alios convertantur. Pro quibus fideliter conservandis & complendis præsent dicti tres Abbates in Præsentium, & præfati Monaci in Abbatis & Capituli, necnon Conventus Ecclesie vel Monasterii seu Prælati alterius loci principalis, ubi dictum annuale Capitulum extiterit celebratum, præsentia corporaliter iuramentum. Nec fieri valeat alia contributio, quamdiu aliquid, quod sufficiat, de prima contributione contingerit superesse. Habeantque dicti Præsidentes, & eorum quilibet, quo ad huiusmodi provincialia Capitula, necnon Abbates, Priores, & Majores, seu alii jam dicti, potestatem auctoritate Apostolica supra dicta exigendi colligendi & levandi collectas, subventiones, & contributiones huiusmodi, ab omnibus & singulis Abbatibus subiectis, si quos habeant, & Prioribus, Prælatibus, administratoribus, officariis, & beneficiatis quibuscumque, qui erunt ipsi annuali Capitulo, seu Ecclesie vel Monasterio aut alii loco principali subiecti, & compellendi omnes & singulos antedictos eadem auctoritate per censuram Ecclesiasticam, appellatione remota, & alia iuris, & ipsius Ordinis seu Religionis remedia ad solvendum integre collectas, subventiones, & contributiones præfatas, prout in huiusmodi Provinciali & annuali Capitulis fuerit ordinatum, super hoc terminis assignatis, ac etiam publicandi & exequendi libere prædicta & processus, ac sententias in Ecclesiis Cathedralibus, & Monasteriis, & aliis locis eiusdem Ordinis seu Religionis quando & quoties eis visum fuerit expedire; nec non absolvendi à dictis sententiis, (congrua tamen satisfactione præmissa) & relaxandi ac tollendi omnes processus, sententias suspensionis & interdicti; & cum eis super irregularitate, si qua sint ligati profanando divina, vel alias se illis immiscendo, non tamen in contemptum clavium, incurrerint, dispensandi.

C A P. V.

De Capitulis
quotidianis.

Rursus quia per quotidianam & ordinatam factionem Capituli regularis fortificatur & durat nervus monasticae disciplinae, statuimus & ordinamus, ut in cunctis & singulis Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, & aliis Conventualibus, cæterisque locis huiusmodi Ordinis seu Religionis, in quibus erunt sex Monaci vel supra, & etiam alibi, ubi fieri consuevit Capitulum regulare huiusmodi, Capitulum fiat, & teneatur die qualibet ordinatim. In quo, priusquam ad quævis alia procedatur, plene (secundum Regulam Monasticam & Ecclesiarum Monasteriorum Conventualium & aliorum locorum præfatorum consuetudines ap-

probatis) Monachorum seu Fratrum excessus, transgressiones, & negligentiae corrigantur: ac de disciplina & reformatione regulari agatur in illo. Ubi nullus Monachus seu Frater clamose aut irreverenter alterum defendere vel sustinere præsumat. Et quotiens Regula pronunciata fuerit a lectore, per Præsidentem ipsi Capitulo, vel alium, cui hoc ipse injunxerit, eiusdem Regulae sententia vulgariter exponatur.

C A P. VI.

Quia vero per exercitium lectionis acquiruntur scientiæ margarita, & per studium sacrae Paginae ad cognitionem excellentiæ divinæ familiariter pervenitur; ac per agnitionem humani iuris animus rationabilior efficitur, & ad iustitiam certius informatur. Nos cupientes, ut viri eiusdem Ordinis seu Religionis in agro Dominico laborantes, in primitivis, ac deinde in divini & humani, canonici videlicet iurium scientiis instruuntur, constitutioni Clementis Papæ V. & prædecessoris nostri, de Monachis in scientiis primitivis instruendis infra Monasteria, quibus degunt, editæ inhaerentes, illam volumus & precipimus firmiter observari. Et nihilominus adiciendo statuimus & ordinamus, ut quibuslibet Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, Prioratibus, & aliis Conventualibus & solemnibus locis, quibus ad hoc suppetunt facultates, Ordinis seu Religionis huiusmodi deinceps habeatur magister, qui Monachos eorum doceat in huiusmodi scientiis primitivis, videlicet, Grammatica, Logica, & Philosophia: proviso attentius & secularibus instruendi cum ipsi Monachi docendis in eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & locis nullatenus admittantur. Cui quidem magistro, si monachus non fuerit ipsius Ordinis seu Religionis, de pane & vino & pitantia providere quotidie, sicut uni ex monachis Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, & locorum ipsorum, teneatur illi, qui talia tenentur in eis Capitulis Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, & locorum ipsorum, Conventibus seu Monachis ministrare; necnon pro vestimentis, calceamentis, & salario congrua pensio annua assignetur; quæ tamen viginti librarum turonensium parvorum summam nequaquam excedat, quæ de infra scripta communi contributione solvetur, donec pro ea & pensionibus Monachorum studentium ad generalia seu solemnia studia mittendorum certi & perpetui redditus assignati fuerint: prout infra expressius & plenius continetur. Si vero in Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, vel locis prædictis sit Monachus idoneus ad prædicta, monachus ipse per Antistites in Cathedralibus Ecclesiis, in Monasteriis vero & aliis locis præfatis per superiores suos instruere fideliter ipsos monachos in prædictis scientiis deputetur; & ad hoc, si necesse fuerit, compellatur. Cui scilicet Monacho instructori decem librae turonenses ultra victum & vestitum pro libris emendis, vel aliis suis necessitatibus juxta dispositionem ipsius

De studiis.

ipsius Antistitis, vel dictorum Superiorum deputentur. Antistites vero & alii Superiores prædicti prædictos monachos, qui dociles fuerint, cum consilio proborum & seniorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, & locorum huiusmodi eligere teneantur, & ordinare de certo numero eorumdem, ac de locis & temporibus, quibus lectionibus, quibusve divinis officiiis seu obsequiis aliis opportunis intendant. Possintque dicti Antistites & Superiores dictos magistris instructores, & instruendos cum consilio proborum, & seniorum prædictorum (prout eis expediens visum fuerit) removere, & loco eorum alios subrogare. Præcipimus insuper in virtute obedientiæ cunctis Visitatoribus, in provincialibus Capitulis deputandis, quod omnia & singula de magistris, instructoribus, & personis instruendis, & aliis circa ea superius ordinata, faciant auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia (appellatione remota) firmiter observare. Et nihilominus ea, quæ super prædictis fecerint & invenerint, Præsidentibus Capitulo provinciali referant: qui etiam auctoritate Apostolica præfata, si videatur eisdem vel ipsorum majori parti, contra negligentes vel rebelles in præmissis fortius procedere non postponant.

C A P. VII.

De Studentibus ad Generalia studia mittendis.

Ceterum, quia expedire dignoscitur, ut postquam præfati Monaci in prædictis scientiis primitivis eruditi fuerint, ad sacrae Theologiae vel Canonum transcant facultates: statuimus & ordinamus, ut Ecclesie, Monasteria, Prioratus, & alia loca huiusmodi, singula videlicet eorum cum suis membris inferioribus declarandis, de quolibet numero vicenarii Monachorum unum aptum pro fructu majoris scientiæ acquirendo, ad generalia seu solemnia studia mittere teneantur: & quemlibet ipsorum mittendorum de infra scripta pensione annua providere. Sic autem huiusmodi numerum vicenarium volumus computari, ut illi dumtaxat Monachi numerum ipsum efficiant in hoc casu, qui sunt seu erunt in Ecclesiis, Monasteriis, vel locis principalibus, & in locis aliis eisdem Ecclesiis, Monasteriis & locis principalibus subiectis, habentibus octo monachos sive plures & hi solum cum monachis Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum principalium huiusmodi, in computatione ac missione huiusmodi conjungantur. Declaramus insuper, quod si forsitan ultra dictum numerum vicenarium aliqui superessent, qui tamen vicenarium alium non completerent, non propter hoc ardeant Superiores eorum, eorumque Capitula seu Conventus, aliquem mittere ad studia prelibata: nisi alias essent ad mittendum plures adstricti virtute consuetudinis, statuti, vel ordinationis alterius cuiuscumque, quibus consuetudini, statuto vel ordinationi per hæc non intendimus in aliquo derogare. Eligantur quoque ipsi monachi mittendi, prout in scientia Theologiae vel juris Canonici, seu magis in una quam in alia ipsarum aptiores poterunt inveniri. Sic tamen, quod si apti reperiantur pro ipsius Theolo-

giae studio, ad minus medietas mittendorum, pro ipso Theologiae studio destinetur, vel etiam quanto plures aptiores potuerint inveniri: ac reliqua medietas eorumdem mittendorum ad ipsius juris Canonici studium transmittatur. In electione namque dictorum monachorum ad huiusmodi studia mittendorum subsequenter ordinationem modificatam duximus adhibendam: quod videlicet quivis Antistes Cathedralis Ecclesie monachalis octo probos & seniores monachos ipsius Ecclesie per ejus Capitulum seu majorem partem ipsius eligendos (inter quos non ut Prælatus, sed ut monachus dumtaxat vocem habeat) iuramento infra scripto adstringat ad nominandum & eligendum secum mittendos monachos antedictos, ipseque Antistes huiusmodi monachos nominatos & electos per eum & alios octo prædictos seu majorem partem eorum, licentiarum ad huiusmodi studia teneatur infra tempus inferius declarandum. Quilibet vero Abbas, seu Prior, vel alius locum Conventualem & solemnem obtinens, quatuor monachos eligat de suo Monasterio seu loco seniores, quos esse sinceriores in zelo, & discretiores in iudicio existimaverit: & corporali iuramento adstringat eosdem, quod reiectis gratia, odio, vel timore, quibuscumque & qualitercumque secundum Deum, & prout magis expedire viderint personis & locis, cum consilio instructoris, si Monachus fuerit, cum iuramento simili adstringendi, illos ex monachis instructis in eisdem primitivis scientiis, & in observantiis regularibus informatis, sive in Ecclesiis, Monasteriis, & aliis locis principalibus seu membris resideant, ad prædicta studia mittendos, juxta mittendorum huiusmodi prætaxatum numerum, nominent seu eligant coram eo, quos dociles esse noverint, & vitæ ac morum honestate decoros, ad puritatem Religionis tenendam, & ad acquirendum fructum scientiæ aptiores. Taliter autem nominati seu electi ab eis, vel ubi concordēs non essent, à majori parte ipsorum, sive ubi quilibet nominaret & eligeret diversos, illi, quos ex ipsis nominatis & electis Abbas vel Prior seu alius, locum Conventualem & solemnem obtinens, elegerit, ad prædicta studia destinentur: ita quod in festo Exaltationis S. Crucis vel circa ipsi taliter nominati & electi in studio Parisiensi existant, qui Parisios fuerint destinati, in aliis vero studiis in festo S. Lucae, vel circa, infallibiliter sint præsentēs. Quod si dictus Antistes annis singulis quibus præfati Monachi ad eadem studia mitti debebunt, vel in locum illorum alii subrogari, infra decem dies, festum Assumptionis B. Mariæ Virginis immediate præcedentes, cum dictis octo probis minime nominaverit & elegerit, ac licentia verit (ut præfertur) ipsis decem diebus elapsis, ad Priorem, qui post eum præerit Monachis Ecclesie suæ in regularibus disciplinis, seu alium his & in illis præsentem, quocumque nomine nuncupetur, cum consilio & assensu quatuor proborum monachorum ejusdem Ecclesie, quos dictus Prior, vel alius (ut prædicitur) Præsidentens elegerit: & quos similiter, ut de Abbate ac Priore, vel alio locum Conventualem & solemnem obtinente prætaxatur, simili iuramento adstringat, potestas huiusmodi nomi-

nandi, eligendi, & licentiandi libere devolvatur. Si vero idem Prior vel alius præficiens, ut præfertur, id non fecerit, poenas ipso facto incurrat inflictas infra proxime contra Abbates vel Priores, seu alios loca Conventualia & solemnia obtinentes, qui super hoc extiterint negligentes. Abbas quoque, vel Prior, aut alius hujusmodi locum Conventualem & solemnem obtinens, qui seniores prædictos infra præfatos decem dies non elegerit, ut præfertur, ipsosque dicto non adtrinxerit juramento, aut nominatos & electos per illos, ad studia non licentiaverit memorata, poenas incurrat inflictas Abbatibus vel Prioribus, seu alii loca hujusmodi Conventualia & solemnia obtinentibus, solve-re negligentibus id, quod pro hujusmodi mittendis ad ipsa studia fuerit assignandum, pro rata ipsos contingente secundum gradum modum & ordinem infra proxime sequentes: a quibus liberari vel absolvi non valeant nisi per Præsidentes Provincialibus Capitulis illius provincie, in qua fuerint Abbates, Priores, vel alii loca Conventualia & solemnia (ut prædicatur) obtinentes, super his negligentibus, seu per aliquem eorumdem, nec etiam ab ipsis Præsidentibus, quousque præmissa negligenter omisa impleverint, & ad eorumdem Præsidentium arbitrium satisfecerint competenter: quos etiam negligentibus ipsi Præsidentes & eorum quilibet ad omnia & singula prædicta & infra scripta complenda per censuram Ecclesiasticam, & alia juris & ipsius Ordinis seu Religionis remedia compellere, submoti appellacionis obstaculo, auctoritate Apostolica teneantur. Et ut hæc celerius & expeditius compleantur, ordinamus, quod dicti seniores, eligendi per eosdem Abbates vel Priores seu alios Majores in Ecclesiis Cathedralibus post Antistites, ac alios loca Conventualia & solemnia obtinentes, statim cum electi fuerint, & hujusmodi juramentum præstiterint, includantur in aliquo loco secreto, de quo nullatenus permittantur exire, donec infra diem inclusionis hujusmodi in scriptis eorum Abbatibus vel aliis Superioribus proxime dictis nominaverint, & elegerint supradictos ad studia destinandos. Quod si non fecerint, elapsa die hujusmodi, ad ipsos Abbates & supradictos eligendi & licentiandi eosdem potestas libere devolvatur: qui secundum Deum & bonam conscientiam infra tres dies immediate sequentes, doctiles & aptiores, vitamque honestam & religionem servantes, ut præmissum est, licentiam teneantur ad prædicta studia transmittendos. Si qui vero Abbates, Priores, vel Prælati alii Abbates proprios non habentes, seu administratores, vel ceteri quicumque ad hoc obligati, illud quod ipsis Monachis mittendis ad ipsa studia fuerit assignatum, pro rata ipsos contingente in termino vel terminis ad id statuti solvere non curaverint, ultra quantitatem, quam secundum taxationem contingentem eisdem solvere tenebantur infra mensem, tantumdem nomine poenæ solve-re sint adstricti. Quod si non fecerint, sit eis tandiu eo ipso Ecclesie interdictus ingressus, donec tam principale, ad quod tenebantur, quam hujusmodi aliam quantitatem nomine poenæ, ut præfer-

tur, appositam, duxerint persolvendam. Et si ex tunc per quatuor menses hujusmodi sustinerint interdictum, sint ipso facto tandiu a divinis suspensi, donec integre hujusmodi principale ac poenam solverint, nulla eis remissione in præmissis quomodolibet profutura. Quantitas autem hujusmodi nomine poenæ, ut prædicatur, exolvenda, in acquisitionem librorum utilium & alios profectus dictorum studentium, quam etiam quantitas (quam per contemnentem satisfacere in termino assignato, studentibus ipsis mitti præcipimus) ad ipsius contemnentis expensas juxta superioris sui arbitrium convertatur. Præmissis quoque adicimus, quod Priores, & ceteri administratores Abbates proprios non habentes, seu quivis alii beneficiati, qui hujusmodi summas solve-re contempserint, & prænomatas poenas per alios quatuor menses immediate sequentes sustinerint animis induratis, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant: a qua non possint absolvi, nisi debita satisfactione præmissa: & tunc per Præsidentes dumtaxat Capituli provincialis illius provincie, cujus erunt, vel alterum eorumdem: Quam si per annum pertinacibus animis sustinerint, sint eo ipso cunctis beneficiis, que obtinuerint, privati: & de beneficiis hujusmodi per illos, ad quorum collationem, seu quamvis aliam dispositionem pertinuerint, libere in personis aliis disponatur.

C A P. VIII.

Sane quia prosecutiones liberalium studiorum, præcipue in generalibus seu secularibus studiis, diversa requirunt onera expensarum: nos hujusmodi Monachis mittendis ad ipsa studia, & pro eis & aliis ratione dictorum studiorum, pensiones in quantitatis subsecquentibus providemus fore annis singulis ministrandas, & infra scriptis terminis transmittendas. Videlicet Magistro in Theologia in studio generali legenti sexaginta; Baccalaureo, necnon scholari Theologie quadraginta; Doctore Decretorum, jura Canonica in hujusmodi studio legenti, quinquaginta; Baccalaureo vero, seu scholari Canonice triginta quinque libras Turonensium parvorum, vel earum valorem in alia moneta, tam pro victualibus, vestimentis & calcamentis, quam pro libris & quibuscumque aliis necessitatibus eorumdem; illis videlicet, qui ad studium Parisiense in festo Exaltationis S. Crucis vel circiter; iis vero, qui ad alia studia deputati fuerint, in festo B. Lucae vel circa, singulis annis per illum vel illos, qui ad ipsas pensiones colligendas deputati fuerint, infallibiliter transmittendas: & per illos, qui tenebuntur ad solvendum eadem, in festo Assumptionis B. Mariæ annis quibuslibet ipsis collectoribus integraliter persolvendas. De quibus quidem pensionibus dictis scholaribus, ut præmittitur, ministrandis, quilibet scholaris habeat pro quotidianis expensis viginti libras dumtaxat, & pro vestimentis & calcamentis sex libras tantum: de residuo vero emanatur ac provideatur ei de ipsis, que ratione infirmitatum, vel alia necessaria sibi erunt. Nullus autem cujuscumque fuerit præ-

De Pensionibus Studentium.

mi.

mentie, dignitatis, conditionis, aut status, sive collector pensionum hujusmodi, seu reddituum assignandorum, pro ipsis vel pro quocumque alio nomine fuerit deputatus, aliquid sibi vel alteri, seu usui cuicumque & quantumcumque pio de præfatis pensionibus, vel de fructibus redditibus, seu proventibus, qui assignabuntur pro pensionibus ipsis, quomodolibet applicare vel dare, seu commutare, aut quomodolibet alienare præsumat. Qui vero contrarium fecerit, & qui addendas vel mittendas illas extiterit deputatus, si eas (ut præmittitur) in eisdem terminis dictis studentibus non dederit vel miserit, poenas eo ipso incurrat statutas contra non solventes id quod Monachis mittendis ad dicta studia fuerit assignatum, secundum statum ipsorum non solventium, & juxta gradus & ordinem superius denotatos. Si vero laicus extiterit, excommunicationis incurrat sententiam eo ipso: a qua (nisi debita satisfactione præmissa) nequeat abolitionis beneficium obtinere. Et ut onus hujusmodi pensionum levius supportetur: Statuimus & ordinamus, ut solvantur pensiones hujusmodi, & etiam pensio dicti magistri, qui Monachos in primitivis scientiis instruet (ut præfertur) per Capitula cujuslibet Ecclesie Cathedralis ipsius Ordinis, seu Religionis, & per beneficiatos quorumlibet beneficiorum monachalium ejusdem, & cujuslibet Monasterii, Prioratus, & loci Ordinis seu Religionis hujusmodi, & membrorum suorum, de communi contributione inter caput, & beneficia seu membra omnia & singula ad ipsum caput pertinentia, vel dependentia, ab eodem faciendâ, secundum taxationem vel estimationem decime in taxatis. In non taxatis vero beneficiis, proportionabiliter & rationabiliter secundum valorem ipsorum, in primo cujuslibet Ecclesie Cathedralis ejusdem Ordinis seu Religionis, ac Monasterii, seu Prioratus, vel alterius loci, Abbatem proprium non habentis, Capitulo generali per Priores, vel alios Majores post Antistitem in Cathedralibus Ecclesiis. In Monasteriis vero, Prioratibus, vel aliis supradictis, per Abbates vel Priores, seu alios præfatos eisdem cum consilio & assensu Capituli, seu Conventus, seu majoris partis ipsorum. Quam si forte facere neglexerint, vel noluerint, præfidentes provinciali Capitulo illius provincie, ubi tales negligentibus fuerint, & quilibet ipsorum præfidentium, ac Visitatores per dictum Provinciale Capitulum deputati, & eorum quilibet, ipsos negligentibus auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia ad illam faciendam (appellatione cessante) compellere teneantur, quousque certi & perpetui redditus pro ipsis pensionibus exolvendis extiterint assignati. Volumus autem, quod per illos, qui ad hoc per nos cum sufficienti potestate fuerint deputati, cum Antistitibus in Cathedralibus Ecclesiis monachalibus, & cum Abbatibus & Prioribus & aliis loca Conventualia, & solemnia, ut prædicatur, obtinentibus, cum consilio & assensu Capitulum & Conventuum eorumdem, au-

thoritate Apostolica prædicta possint pro prædictis pensionibus assignari, vel ad invicem uniri, aut Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, seu locis aliis Conventualibus supradictis, vel eorum administrationibus, aut officiis, seu locis vicinioribus ad Ecclesias Cathedralis, Monasteria, Prioratus, seu loca hujusmodi pertinentibus, prout erit commodius, Prioratus aliaque beneficia ecclesiastica sine cura ipsius Ordinis seu Religionis consueta monachis assignari, & ad Ecclesias Cathedralis, Monasteria seu loca alia Conventualia præfata spectantia: dum tamen ipsa beneficia tanto tempore ab uno, vel pluribus monachis fuerint continue ac pacifice gubernata, ut præscriptio legitima sit completa, etiam si ante vel post clericis seculares quandoque ministraverint in eisdem: dummodo per ipsos clericos legitima præscriptio minime sit impleta. Quod si forte hujusmodi Prioratus, seu beneficia sine cura non inveniantur accommodata, vel non sufficiant ad præmissa: possint per prædictos modo præmissis, & ut commodius fieri poterit super aliis Prioratibus, administrationibus, seu beneficiis Monachalibus curatis (si facultates eorum ad hoc sufficiant) aliis eorum oneribus supportatis, de parte dumtaxat quam Monachi percipiunt ex eisdem pro prædictis perpetue pensiones imponi. Prohibemus autem quod nulli monacho quocumque beneficium quantumcumque modicum, vel aliam pensionem habenti (nisi ea omnino dimitteret aliis conferenda vel assignanda) possit aliqua de dictis pensionibus studentium assignari, vel assignata dimitti. Nec in ipsa sibi jus aliquod acquiratur: immo si assignationi pensionis hujusmodi consenserit, eo ipso privatus existat quocumque beneficio, seu quavis alia pensione: si quod vel siquam forsitan antea obtinebat. Si vero ipsi monacho habenti pensionem hujusmodi studentium, beneficium aliquod quantumcumque modicum conferat: adepta ipsius possessione pacifica, ipso facto vacet dicta pensio, & eaque privatus existat, studentium alteri assignanda: ut non desit studens de numero instituto. Nec per literas a Sede Apostolica vel Legatis ipsius, super provisione quorumlibet monachorum aut aliorum directas, de studentium pensione aliqua prædictorum cuiquam valeat provideri: nec alicui alteri, nisi nominatus electus & licentiatus fuerit, prout est superius ordinatum; alias nulla sit assignatio hujusmodi ipso jure, nec per eam jus alicui acquiratur, & tam assignans, quam accipiens teneantur ad restitutionem omnium, que exinde recepta fuerint faciendam: que in libris vel aliis necessitatibus dictorum studentium convertantur: & nihilominus poenis subjaceant superius designatis. Prohibemus insuper, ne libri Ecclesiarum Cathedralium, Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum qui dictis studentibus fuerint assignati, seu eis a consanguineis vel amicis dati, aut per eosdem studentes alias licite acquisiti, per eos alienentur, distraherentur, seu etiam obligentur. Quinimo volumus, quod dicti libri (defunctis eisdem studentibus, quibus fuerant assi-

gna-